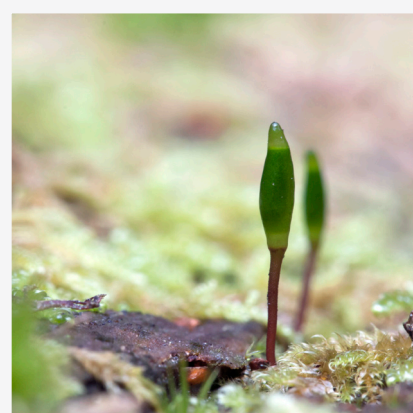

Bevarandeplan för Natura 2000-området

Nävsjökogen

LÄNSSTYRELSEN
Södermanlands län

Omslagsfoto: Per Folkesson

LÄNSSTYRELSEN
Södermanlands län

Natura 2000

Natura 2000 är ett ekologiskt nätverk av värdefulla naturområden inom EU. Utpekande av Natura 2000- områden bygger på krav som finns i EUs fågeldirektiv och art- och habitatdirektiv. Syftet är att hejda utrotning av vilda djur och växter och att hindra att deras livsmiljöer förstörs. Alla medlemsländer ska peka ut områden dels för fåglar som anges i EUs fågeldirektiv, dels för naturtyper och arter som anges i art- och habitatdirektivet. Genom utpekandet åtar sig länderna att de utpekade värdena i områdena ska bevaras långsiktigt. Natura 2000-nätverket är en av hörnstenarna i EUs arbete för att bevara biologisk mångfald. I fågeldirektivet och habitatdirektivet listas 170 naturtyper och sammanlagt cirka 900 växt- och djurarter som särskilt värdefulla. 90 av naturtyperna och drygt 100 av djur- och växtarterna i habitatdirektivets bilaga 1 och 2 finns i Sverige. Därtill häckar regelbundet cirka 60 av fågeldirektivets fåglar i vårt land.

Bevarandeplaner

För varje Natura 2000- område ska Länsstyrelsen ta fram en beskrivning. Detta ska göras i särskilda bevarandeplaner eller i en skötselplan om området även är naturreservat. I planen ska det finnas en beskrivning av området med bevarandesyfte, bevarandemål och beskrivningar av de naturtyper och arter som ska bevaras och bidra till gynnsam bevarandestatus. Hot mot Natura 2000-områdets arter och naturtyper, och behov av bevarandeåtgärder, t ex skydd eller skötsel, ska beskrivas. Informationen ska underlätta förvaltningen av området och tillståndsprövningar enligt miljöbalken.

Bevarandeplanen ska fastställas av Länsstyrelsen, som även är ytterst ansvarig för att målsättningen med området uppfylls. Bevarandeplanen ska revideras när ny kunskap tillkommer eller när förutsättningar för området ändras. Bevarandeplanen är inte ett juridiskt bindande dokument. För formell reglering av skydd eller skötsel kan andra beslut behövas, t ex skyddsbeslut för naturreservat. Föreskrifter enligt eventuella skyddsbeslut gäller parallellt med den tillståndsplikt som gäller inom Natura 2000.

Tillståndsplikt och samråd

För att inte skada naturvärden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Det kan även gälla åtgärder utanför Natura 2000-området, om de kan påverka miljön i området. Detta regleras i miljöbalken (7 kap. 27-29§§). Då det kan vara svårt att avgöra vilka åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka naturvärden behöver man samråda med Länsstyrelsen före genomförandet. Vid skogsbruksåtgärder hålls samråd med Skogsstyrelsen. Mer information finns hos Länsstyrelsen, läs på webben eller kontakta en handläggare.

Kartor

Information om naturtyperns utbredning och arter i ett enskilt område går att hitta med hjälp av kartverktyget Skyddad natur. Det kan nås på Naturvårdsverkets hemsida genom att söka på

”kartverket skyddad natur”. I kartverket söker du upp aktuellt område och klickar på namnet för mer information (se bilaga för användarhandledning).

Det finns även möjlighet att ladda ner naturtypskartan som shp-fil. Det görs på Miljödataportalen.

För mer information om Natura 2000:

Länsstyrelsens hemsida: www.lansstyrelsen.se/sodermanland eller telefon 010-22 340 00

Naturvårdsverkets hemsida: <http://skyddadnatur.naturvardsverket.se/>

Miljödataportalen: <http://mdp.vic-metria.nu/miljodataportalen/>

Bevarandeplan för Natura 2000-området

SE0220012 Nävsjöskogen

Kommun: Nyköping

Områdets totala areal: 5 ha

Bevarandeplanen uppdaterad av Länsstyrelsen:

Bevarandeplanen fastställd av Länsstyrelsen:2016-12-21

Markägareförhållanden: Sveaskog

Regeringsbeslut, historik:

SPA: Nej, pSCI: 1995-12-01, SCI: 2005-01-01, SAC: 2011-03-01, regeringsbeslut
M2010/4648/Nm

Naturtyper och arter som ska bevaras i området:

Naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet:

9010 - Taiga

Bevarandesyfte

Det överordnade bevarandesyftet för Natura 2000-nätverket är att bidra till bevarandet av biologisk mångfald genom att bibehålla eller återskapa gynnsam bevarandestatus för de naturtyper och arter som omfattas av EUs fågeldirektiv eller art- och habitatdirektiv. För det enskilda Natura 2000-området är det överordnade syftet att bevara eller återställa ett gynnsamt tillstånd för de naturtyper eller arter som utgjort grund för utpekandet av området.

Prioriterade bevarandevärden: I Natura 2000-området Nävsjöskogen är de prioriterade bevarandevärdena de urskogsartade skogsmiljöerna.

Motivering: Området utgörs av naturreservatet Nävsjön, som omfattar en av länets äldsta barrskogar som präglas av naturlig dynamik och obetydlig mänsklig påverkan.

Prioriterade åtgärder: Syftet ska uppnås genom att skogsmarken och dess flora och fauna i huvudsak ska få utvecklas fritt. De delar av skogsmarken som är präglade av brand bör brännas i lämpliga intervall.

Beskrivning av området

Nävsjö urskog är ett naturreservat och beläget 5 km nordväst om Nävekvärn, nära länsgränsen, vid Nävsjöns östra strand. Området, som sluttar ner mot Nävsjön, är mycket bergbundet men innehåller även smärre områden med sänkor och fuktigare partier. Minst hälften av området är rent hållmarksimpediment, resten täcks av ett mycket tunt moränlager. Omgivande skogsmark består endast av hyggen och ungskog.

Området har naturskogskaraktär som uppkommit genom att området undantagits från skogsbruk och utgörs till stor del av ett ca 250-årigt tallskogsbestånd. Minst en fjärdedel av beståndet bedöms dock ha en ålder uppemot 350 år. Naturvärdena är främst knutna till de gamla träden och den rikliga mängden med död ved. En inventering av bl.a. vedinsekter visar på en stor artrikedom med flera ovanliga arter. Särskilt nämns att det är den enda kända lokalen i länet för den rödlistade (NT) nästtjuvbaggen.

Berggrunden består av leptit och gnejs. Välutbildade klapperstensvallar påträffas på vissa ställen längs stranden.

Vad kan påverka negativt

- Alla former av produktionsinriktat skogsbruk i eller i direkt anslutning till området, som ex. avverkning eller förberedelser till avverkning, gallring, plockhuggning, dikning, plantering eller markberedning.
- Vedinsamling av campare som utnyttjar eldstad i närheten av området kan leda till att värdefulla lågor eldas upp vilket ger en minskning av viktiga substrat för lavar, svampar, insekter och mossor.
- På sikt skapas en annan livsmiljö genom den naturliga succession som pågår d.v.s. att granen växer upp och utgör ett allt större inslag. Detta kan leda till att en del naturvärden försvinner och en del nya tillkommer.
- Områdes ringa storlek är en risk för bevarandevärdena långsiktigt. Små områden har alltid svårt att behålla sina arter och är oftast behov av att arterna kommer dit från omgivande landskap, vilket i detta fall till stora delar utgörs av intensivt skogsbruk.
- Anläggning av vägar (även skogsbilvägar), järnvägar, kraftledningsgator eller andra ingrepp som riskerar att förändra hydrologin i området eller att fragmentera beståndet av västlig taiga.
- Körning med skogsbruksmaskiner eller andra fordon i området så att markytan skadas.
- All form av exploatering som bebyggelse, master etc.

Bevarandeåtgärder

Förutom vad som i övrigt gäller enligt miljöbalken och annan miljölagstiftning krävs tillstånd för att bedriva verksamheter eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Tillstånd krävs inte för verksamheter och åtgärder som direkt hänger samman med eller är nödvändiga för skötseln och förvaltningen av det berörda området (7 kap 28 a § miljöbalken).

Skydd

Området är skyddat som naturreservat.

Skötsel

På sikt kan det bli aktuellt med gallring av gran samt att det i eller i anslutning till området behövs naturvårdsbränning och/eller skötselinsatser som påminner om brandens funktion för att gynna värdena knutna till tallens ekologi. I övrigt fri utveckling.

Uppföljning av naturtyper och arter

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs. Uppföljningen ska ske enligt de manualer för skyddade områden som har tagits fram av Naturvårdsverket. Mätbara mål, så kallade målindikatorer, ska registreras i databasen SkötselDOS. Dessa målindikatorer följs sedan upp. Målsättningen är att kunna se om de bevarandemål som satts upp i bevarandeplaner och skötselplaner uppfylls, att skötseln fungerar och att Natura 2000 - naturtyperna och arterna har gynnsamt tillstånd.

Naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet:

9010 - Taiga

Areal: 5 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Området utgörs till största del av en mycket gammal tallskog med enstaka inslag av gran, dock i slutningen mot vattnet är granen dominant. De gamla tallarna har en ålder på mellan ca 150-300 år och utgör högt bevarandevärde. Den gamla skrovliga barken skapar livsutrymmen för lavar och vanliga insekter. I vissa delar är tallskogen flerskiktad och i den sydöstra delen är träden något yngre. Eftersom området är beläget på en nordsluttning mot Näsvisjön är det väldigt vindexponerat och det förekommer mycket vindfällen. Den mycket rikliga mängden död ved av lågor, men även torrakor, ger goda förutsättningar för att hysa mer krävande arter som är knutna till död ved, gäller främst insekter men även svampar. Vedkvaliteten är oftast av den lite torrare sorten och därför angripet av timmerticka och citronticka. Dessa vedsvampar lockar ofta till sig skrovlig mörkbagge som är funnen i området. Även tallticka är noterad.

Marken är mycket mager och granarna är senvuxna och trädsiktet är ganska glest. Medelboniteten är låg, på gränsen till impediment. Medelhöjden på beståndet har uppskattats till ca 14 meter och dess virkesförråd till 125 m³ sk per ha. Dominerande i markskiktet är blåbär efterföljt med ljung och enstaka kråkbärspartier. Blåbärsris är välutvecklat och högvuxet. Det finns inslag av lavklädda hällar samt blötare partier med skvattram. Lövinslaget är sparsamt med endast ett fåtal vårtbjörkar, vilka kan vara en rest från en föryngring efter brand.

Både de levande och döda tallarna hyser en mycket riklig mängd bohål för bl.a. fåglar. Rimligen utgör området en viktig resurs för hålhäckande fåglar från det i annars unga omgivande skogslandskapet.

Bevarandemål

Skogen har en varierad åldersstruktur med stort inslag av gamla träd, döda träd samt lågor. Omvälvande störningar i form av t.ex. insektsangrepp efter brand, kan leda till att hela eller delar av skogen under perioder har en annan karaktär. Detta är den del av skogens utveckling. Typiska arter av mossor och kärlväxter förekommer. Arealen taiga är minst 5 ha.

Bevarandetillstånd

Gymnsamt.

Dokumentation

Referenser

Reservatsbeslut. 1997-12-19. Nävsjöns Domänreservat. Objekt nr: 0480-02-065.
Artdatabanken. Rödlistan 2005. Digitalutgåva.

Inventeringar

Insekter; Vedinsekter och spindlar i Nyköpings Kommun av J. Sandström, B. Wiklund och L-O. Wikars 1994-9N.

Exempel på arter i området

Svampar

Tallticka

Vedinsekter

Abdera triguttata

Calytis scabra

Dorcatoma punctulata

Ptinus sexpunctatus

Stagetus borealis

Spindlar

Agroeca proxima

Amaurobius fenestralis

Chernes cimicoides

Clubiona subsultans

Drapetisca socialis

Episinus angulatus

Linyphia triangularis

Meioneta rurestris

Micaria subopaca

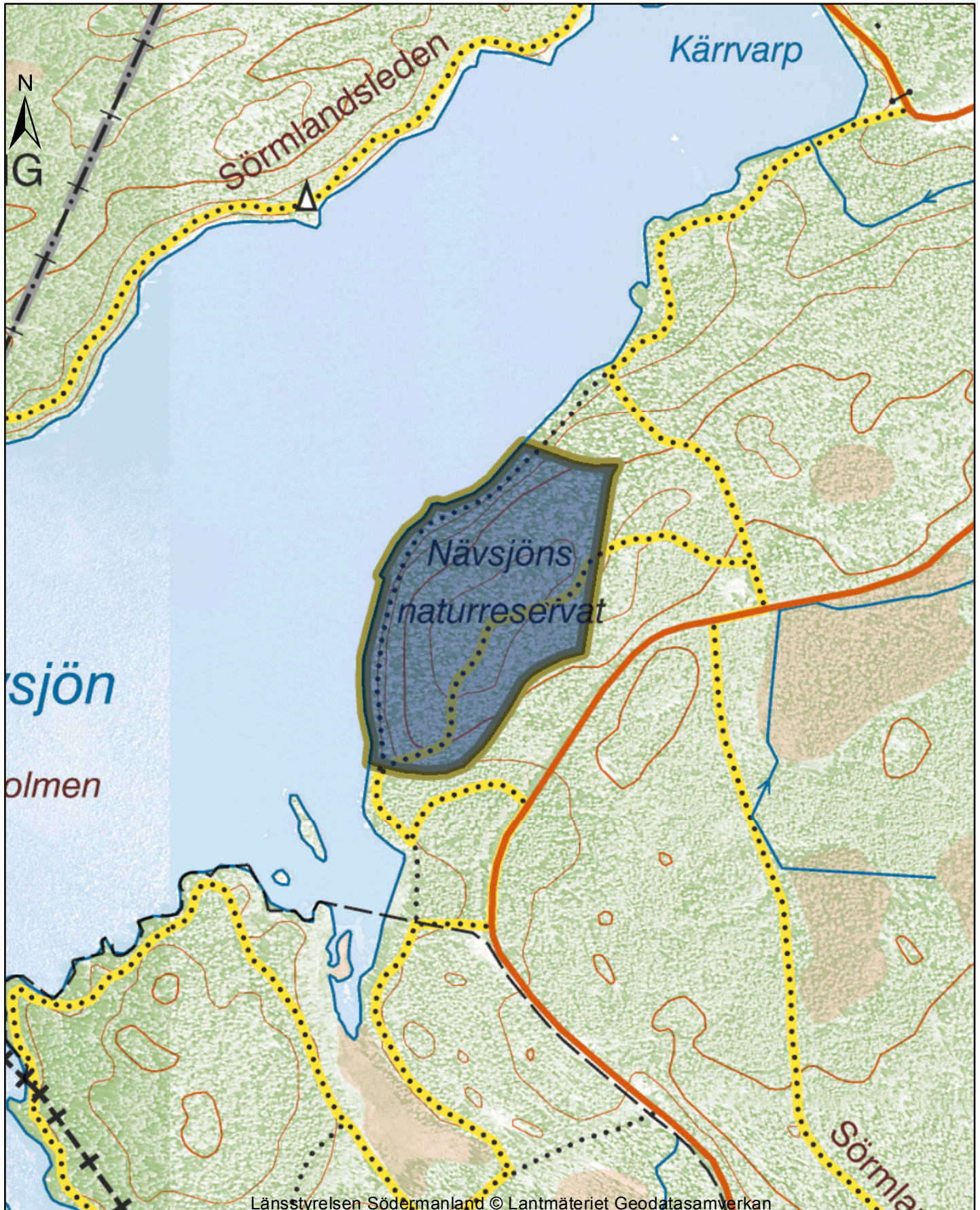
Phrurolithus festivus

Salticus cingulatus

Trochosa ruricola

Tetragnatha obtuse

Xysticus audax

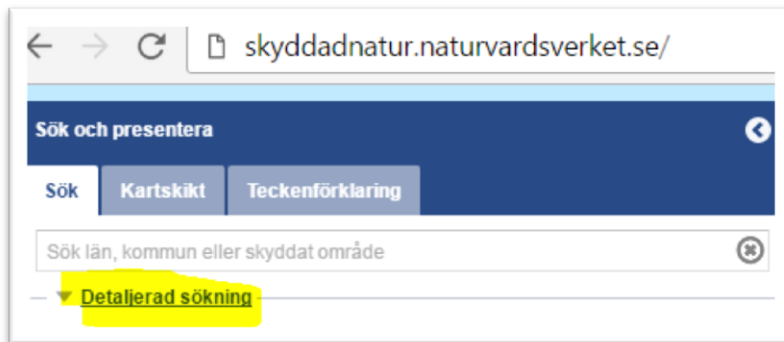

Karttjänst Skyddad natur

<http://skyddadnatur.naturvardsverket.se/>

För att få en bild av var i respektive Natura 2000-område naturtyperna finns kan Naturvårdsverkets karttjänst Skyddad natur användas.

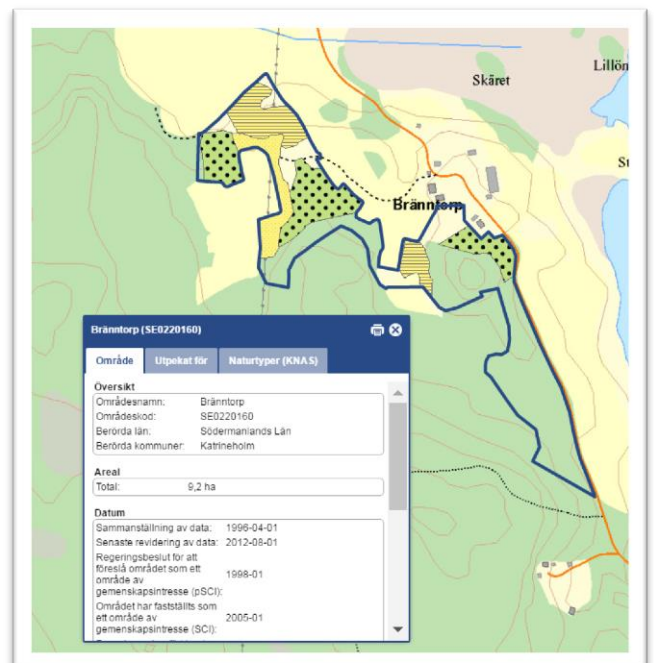
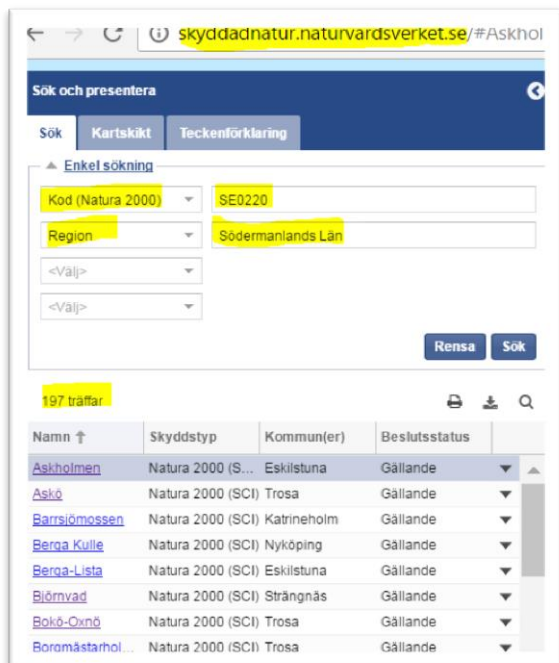
Välj "Detaljerad sökning"

Välj alternativ *Kod (Natura 2000)* skriv in SE0220

Välj *Region* och sök fram *Södermanlands län*

Sök, det ska bli 197 träffar. När man klickar på ett av namnen i listan kommer man dit i kartan.

För att se Naturtyper för områdena i kartan gå in på fliken "Kartskikt".

Avmarkera allt i *Naturvårdsregistret*. Det är endast *Naturtypskarteringar* > *Natura naturtypskartan (NNK)* > *Naturtyper (ytor)* som ska vara markerade. Klicka sedan i kartan på den naturtyp du vill veta mer om så kommer en informationsruta upp i fönstret.

